

Nejvyšší správní soud v desátém roce své existence

eFocus

Desátý rok v čele soudu, který slaví deset let. JUDr. Josef Baxa přijal pozvání Spolku českých právníků VŠEHRD a na pražské právnické fakultě zhodnotil historii soudu, který je dnes již nedílnou součástí české justice.

Přehled desetiletí. Tak by se dala nazvat přednáška doktora Baxy na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Studentům nejprve přiblížil historii správního soudnictví u nás. Zaměřil se nejen na období před rokem 2003 (například nález č. [276/2001](#) Sb., který výrazně napomohl tomu, aby se v té době připravovaná zákonná úprava správního soudnictví stala v obou parlamentních komorách průchodnou), ale zašel až k roku 1867. Bližší informace můžete nalézt >>> [zde](#).

Doktor Baxa se postupně se dostal k tomu, jak soud v roce 2003 začal pracovat. *„Byly to poměrně složité poměry. Bez budovy, personálu. Velmi pionýrské začátky. Nikdo z nás nebyl na nové role připraven, vyškolen. Byla to otázka intuice,“* řekl studentům. Soudci do začátku dostali, bylo 1400 běžících případů, které nezvládaly vrchní soudy. Nejtěžší doba pak dle Baxy přišla v roce 2005. *„Nepřibývali soudci, bylo nás málo. Nechtěli jsme dělat laciné kompromisy. Neměli jsme vyřešeny případy zděděné a už začaly nabíhat případy nové,“* řekl s tím, že byl na podzim 2005 soud zatížen 3200 běžícími případy. To se nakonec podařilo stlačit na čtvrtinu. Zejména díky novela soudního řádu správního ve věcech cizineckých a azylových. *„V té době jsme byli téměř pojmenováni jako „nejvyšší azylový soud“,“* řekl Baxa. Změna soudního řádu správního zakotvila do právního řádu institut takzvané nepřijatelnosti kasační stížnosti.

Institut, který umožňuje vysokému soudu vybírat si mezi případy ty podstatné. *„Je-li věc jasná, nepřesahuje-li kasační stížnost zájem stěžovatele, máme možnost nepřijmout stížnost k věcnému projednání,“* upřesnil a dodal, že bylo potřeba zacházet s tímto institutem velice uvážlivě. *„Mohla být namítána jeho neústavnost. Tím zacházením jsme vytvořili judikaturu, která odlišila skutečné uprchlíky od nánosů ostatních. Přirozeně se zreguloval počet případů. Pro uprchlíky nebylo zajímavé dvouměsíční řízení, ale dvouleté. A tím, že soud pracoval rychle, stal se nezajímavým.“* Institut „nepřijatelnosti kasační stížnosti“ zmínil za jednu z cest, jak vůbec odbřemenit vysoké soudy.

Doktor Baxa také zmínil, že jeho cílem je mít pod sebou 34 soudců, i když se to prozatím nedaří a soudců je 29. *„Od počátku jsme soud koncipovali jako otevřenou instituci. Ostatní tvoří rozhodnutí bez účasti veřejnosti. Velmi jsme dbali na to, abychom všechna rozhodnutí vystavili, sami sebe veřejnosti představili. Naše jména, tváře, to v počátcích nebylo zvykem,“* dodal k otevřenosti justice.

Jaký je vztah Nejvyššího správního soudu s jinými vrcholnými soudy, zejména s Nejvyšším soudem? Na otázku z publika doktor Baxa odpověděl: *„Je to jako mezi mladšími a staršími sourozenci v rodině. Ne vždy se chováme poslušně jako mladší bratr, možná to nebudí velké porozumění. Jsme si vědomi velké odpovědnosti za důvěryhodnost celého soudního systému. Není tu nástroj, který by vyřešil, že by Nejvyšší soud řekl „A“ a Nejvyšší správní soud „B“. Přitom judikují stejné právo, tomu se nelze*

vyhnout. Nemůžeme se chvástat tím kdo byl dřív a kdo je starší.“ Poslední poznámka z přednášky doktora Baxy se týká dotazu, zda České republice v souvislosti s přímou volbou prezidenta hrozí, že nebude mít na nějaký čas prezidenta. „Nevím, jestli to skutečně hrozí. Lidem hrozí například, že se ocitnou bez vlády, ale bez prezidenta? Myslím, že by si toho ani nevšimli,“ řekl s tím, že jeho instituce nechystá žádné razantní kroky směřující k přípravě na případný přezkum prezidentských voleb: „Nebereme si spací pytle a karimatky a neustavujeme čtyři pět senátů, abychom to všechno stihli,“ uzavřel Josef Baxa přednášku.

Zdroj foto: VŠEHRD

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)